

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyil-
téri közlemények
juttatásán közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhiv. talba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVEDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.

Gromon utca 8. szám.

A magyarságért.

Írta: Jászai Mari.

A „Budapesti Napló“ november 9-iki számában megjelent ezen igen érdekes cikket, a mennyiben az városunkat kíváncsan érdeklí szóról-szóra vettük át.

Pancsován haldoklik a magyarság! Ezzel kezdte beszédét az a négy férfi, aki arra szólított föl, hogy ott egy hangversenyben vegyék részt, amelyet a református egyház, mint a magyar nyelv védőbástyájának fenn-tartására rendezni akarnak.

Magától értetődik, hogy tovább nem is hagytam őket beszélni. Ilyen szentséges szent kötelességet csak nem magyarizáltak tovább magamnak! Nem magyarizatta Zilahiné Singhofer Vilma sem, Polonyi Elemér sem. Egy szavamra talpon álltak és jöttek. Elmentünk.

Ennyit magunkról. Szégyenle-nénk többet beszélni magunkról, a pancsovai magyarok nagysága mellett. Azok előtt a hazafiak előtt mindnyá-junknak meg kell hajolnunk.

Ott mindenik magyar husz férfit ér, annyit helyett hárczol, annyinak a munkáját, kötelességét teljesíti.

A nők férfimunkát végeznek. Mindenik fölér egy jó férfival. Őket látva, büszkeség szállt meg, hogy én az vagyok, amik ők: magyar asszony. Oh a lángoló lelkű, lobogó szemű cherubok, hogy állnak ott, küzdze a

hazájukért! Küzdenek fáradhatatlanul, mindennap. Nem egyszer, vagy két-szer, föllobbanó lelkesedésből, mint ahogy mi mentünk, de rendes har-czosokként, napról-napra nem faradó agygyal, nem csüggedő bátorsággal, nem lankadó lelkesedéssel.

Hogy bámulom, hogy tisztelem én a pancsovai magyarokat, most, mi-után láttam őket és műveiket!

Mintha a veszély megüszerezné erejüket! Olyan munkát végez ott az a pár férfi, hogy az ember elcsodál-kozik: hogy kezdtek hozzá? Hol mar-kolták meg legelőbb Uristen?

Mért hogy nevetek nem irhatok le?! De nem tehetem, mert bünt kö-vetnék el, ha egyet kihagynék közülük.

Igen, hogyan kezdhettek hozzá egy olyan városban, ahol ma büsz-keséggel mutogatnak két vagy három magyar czégtáblát, hogy lám, az a bátor ember!

Egy olyan városban, ahol ma így beszél a gyönyörű szép szerb leány:

— Megölöm magamat inkább, mintsem magyar ember felesége le-gyek.

— De ha belészeret, gyermek?

— Akkor azért ölöm meg ma-gamat.

És a mi megszentelt katonáink, férfiak és nők, ott harcolnak a ma-gyarságért! A magyar gimzásium te-lidesteli a remek, ragyogó szemű szerb

fiukkal, akik ott tiszta magyarokká lesznek, de pár év múlva, az egye-temek mind, mind elhódítják őket megint és művelt. — de veszedel-mes ellenfeleket csinálnak belőlük a mi számunkra. Oh, erről beszélhetné-nek itt Budapesten a Tököliánium falai!

Most azonban, hogy a reformá-tus magyar egyház javára ezt a hang-versenyt és bazárt rendezték a Jók, összefogott minden művelt ember Pan-csován és olyan ünneppé tették ezt a napot, a melyet még ott nem láttak.

Igy mondják ők.

Gyönyörű is volt. A nagymü-veltségű szerb püspök ur is fölment a bazárba, beszéltek meghatottan a magyarok. A legelőkelőbb német höl-gyek sátozt vállaltak és ott fáradtak napokon át.

Mi szerb előkelők kocsijain haj-tottunk be a vasutól.

A hangverseny estéjén nekünk átnyújtott virágok fátylait, vallás- és nyelvkülönbség nélkül, a pancsovai hölgyek édes tündérujjai himezték ki aranyfonállaival és gyöngygyel!

Micsoda hódítás ez, ugy-e?

A hazaszeretnek micsoda mun-kája folyhatik ott, a hol husz év alatt ilyen eredményeket birnak fölmutatni hazánkfiai!

A hangverseny és bazár ered-ményét számokban legvilágosabban

TÁRCZA.

Vövadászat.

D. Richo.

No de már mért ne mennél férjhez, te kis makranczos, már miért no?

— Ninesen hozományom!

— Hozományod nines — pattant fel Lannier asszony — ilyet mersz te mondani egy anya szemébe.

— Hát a szikrázó, mély tűzű szemed, kifogástalan termeted, számócaajkad, ez nem hozomány? Az a gyönyörű szép indiai shawl, amit nagyanyádtól örököltél, meg a három pár ezüst evőeszköz Jenő nagybátyádtól, mindez szemét? Meg osztt ott fekszik az almáriomban a tiz méter drága selyem, hát ez nem hozomány. Ugyan a szentséges ég szerelmére, mit szeretnél te tulajdonképpen, százezer frank év-járadékot ugy-e?

A fiatal leány, a ki kesernyés mosoly-llyal hallgatta végig vagyonának felsorolását, lemondóan válaszolt:

— Százezer frank! Bezzeg futnának is utánam a fiatal emberek!

Lannier asszony azonban nem tágitott; fészeken felpeckelt állal úgy állt a leány előtt, mint a ki ura a helyzetnek és felhábo-rodástól izgatottan, remegő hangon jelentette ki:

— Az én családomban még minden lányra jutott férj és te is tejkötő alá kerülsz, Valentina, még ha a föld másik végéről kel-

lene azt a vőt előteremni. Különbem nemsokára el is dől a dolog; van egy tervem, ha az beválik . . . Néhány hónap múlva, lányom, — fejezte be mondokáját Lannier asszony — úgy fognak szólni téged is: asszonyom . . .

— Beleegyezem. No de hát mindezt nem látom be, miért kellene nekem a zongora órámat elmulasztanom, Madárszökkenéssel a leány most hirtelen a tükör előtt termett, bájos mozdulattal kis kalapot tett fejére, magához vette zenemappáját és Isten veledet lehelve, csókos bucsuzás-sal künn termett az ajtón, még keztyűit is csak a lépcsőházban gombolta be.

Lannier asszony egyedül maradvá, izga-tottan vetette magát a kemence mellett ócska bőrkarosszékre.

Szemei önkénytelenül is gondolatai futá-mát követték. Gyors tekintettel siklott el ebéd-lője butorzatán, a keskeny ódon fiókos almá-riomon, a kicsiny kerek asztalon, mely körül hat nádfonatu szék ödögött. A svájci óra is arról tiltakozott, hogy nem valami nagy a jó-lét ebben a szerény hajlékban. Busan sóhajtott fel merengésében.

— Nagyon, nagyon szerény . . . Nem kéri fogadni való . . .

De aztán újra a régi kerékvágásba zökkent:

— Bah! Csak meg kell, hogy Valenti-nát lássa, hogy mily emivalóan aranyos te-remtés!

Mert a minthogy Lannier asszony Va-lentinának említette, tenyleg volt egy sokat ígérő ideája, a melylyel már két nap óta járt-

kelt Páris utcáin.

Nem a házasságközvetítők irodáit ostro-molta, hanem azokat a házakat kereste fel, melynek kaputin az állott: „Carszonlakás ki-adó.“ Mivel hogy nagy furfanggal azt állította a házmesternőknek: Unokaöcsém számára ke-resek alkalmas férjket. Eközben azután ügye-sen kikérdezte őket a jelenlegi lakók kilété-ről és így törekedett elmélyedni azok életmód-jába és lelki világába.

Mikor aztán újra lenn volt az utcák for-gatagában, gondosan feljegyezte a szerzett ta-pasztalatokat azzal a szándékkal, hogy okos módon, ha már több lesz a jegyzékben, mind-annyiát eldefiliroztatja leánya előtt valami jól kiesztelt légyotton, ezek közül aztán majd csak beleszeret egyik vagy másik, ha már másért nem, legalább azért, hogy legyen, aki segítsen a költözökésben.

De a hadjárat kezdete nem járt valami nagy hadiszerencsével. Anélkül, hogy hogy csak egy percét is áldozta volna azokra, akik fűlig szerelmesek — vagy adósok voltak, hogy akik-nek szekrényük lehető legfurfangosabb gombo-lyaga volt a galléroknek, nyakkendőknék és kézelőknek, bárha miniszteri titkárok lettek legyen is, nagyon nehezen akadt egy rendes fiatal emberre. Mert hát ha minden más elő-nyös dologról szoltak is a jegyzetek, rendsze-rint ott volt a megjegyzés: a szoba és tükör-fiók tele használt löverseny-ticketekkel: vagy pedig: A házmesterné sajnálja, hogy kiköltö-zik, és: Éjjeli két óráig kártyázik.

(Folyt. köv.)

lehet kifejezni. Elmondom tehát, hogy a bevétel kétezer forint.

Ezzel letettük az alapját a református egyház vagyonának.

De mi az a kétezer forint tőkének!

Igazán csak annyi, hogy a következő forintoknak legyen mihez kapaszkodni.

Jertek, jertek kis forintok, az ország minden részéből, minden jó magyar zsebéből; szálljatok el Pancsovára, a mi általunk letett kétezer mellé, és Isten segítségével nőjjetek százezerré!

En ezennel fölesküszöm e szent ügy harcosává, közéték pancsovai testvéreim. Igérem, hogy első hívásokra mindig köztetek termek, hogy veletek együtt küzdhessek a hazaszeretben, mint a hívők szoktak Krisztusban.

Csináltunk is már egy pár gyönyörű tervet a jövőre. Az első az, hogy műkedvelőkkel előadjuk ott Elektrát Junius elsején a szabadban. A második, hogy havonként tombolatárgyakat gyűjtünk és küldünk le Pancsovára, célunk javára kijátszandókat, miket ott kis multságok alkalmával adnak közre.

Engedjék meg azért barátaim és ismerőseim, engedje meg Ön is, tisztelt szerkesztő ur, * hogy itt, ezen a helyen, fölkérjem Önöket, hogy fölcsesebecséből adjanak a pancsovai magyar ügy céljára. Ha tárgyakat adnak, azt küldjék hozzám, én továbbítani fogom mint az eddigieket továbbítottam. Köszönetet mondok ezennel Spányi Béla festőművésznek, a kinek egy szép vázlatát, a melyet erre a célra adott, én itthon mindjárt 100 forintért adtam el. Szirmai Oszkárné, Irsainé, Hajósné, Rótné, Szilágyi Bella, Gozdsu Mária urnőknek és Görög urnak, hadd mondjak itt hálás köszönetet szép adományaikért és hadd ismétlem kérésemet azokhoz, akik még adhatnak! A ki pénzt adhat, adjon azt. Egy forintot, egy koronát, vagy a mennyi telik tőle, és küldje azt Önözre tisztelt szerkesztő ur, vagy akár hozzám. Ön ugyebár nyugtáznia fogja lapjában** és ezzel ellenőrizi a gyűjtést.

Köszönöm!

Az ünnep részleteiről azért nem írok, mert ismétiem, sokat kellene magunkról beszélni, de ennek a november hatodikának minden mozzanatából azt láttuk, mily magas szempontból fogja fel kötelességét a pancsovai kis magyar sereg és mily végtelenül megható a hősiség, a melylyel magára hagyatva, ott küzd! Üdvözöllek benneteket édes testvéreim. A viszontlátásig!

Jászaiék pancsovai diadala.

* A reformátusok november 6-iki ünnepélye.

Hol is kezdjük? Melyiket említsük először? Azt a pár ezer embert-e, a kik a bazárban egész nap tolongtak, vagy azt a másik hat-hét százat, a mely esteli tapsviharaival és kitörő éljenzéseivel tíz ezernek tünt fel?

Kiket magasztaljunk inkább, azt a három nemeslelkű jóttevőnket-e, a kik an-

* A B. N. szerkesztője.

** A „Budapesti Napló”-ban.

gyalokként körünkbe egy perczre leszállottak, vagy azt a közönséget, a mely az ő csodálásukra s tiszteletük nyilvánítására oly óriási tömegben összesereglett?

Méltó volt mind a kettő egymáshoz, ilyen művészekben még soha nem gyönyörködhetett Pancsova és vidékének közönsége, de ilyen közönséget sem látott még Pancsován semmiféle ünnepély.

*

Vasárnap, délelőtt a 3/4 12 órai vonattal érkeztek művészeink Pancsovára N.-Beeskerek felől. Két tagu küldöttség elbök utazott T. Vásárhelyig, ahol már számos t. vásárhelyi polgár várta a vonatot, hogy ők is bentazzanak hozzánk. Lelkes éljenzéssel fogadta a művészeket a kis csapat; ez volt az első magyar szó, a mely Szegedtől kezdve egész utukon az idegen nyelvű Torontálban üdvözölte a művészeket.

A pancsovai állomásnál mintegy százfőnyi lelkes csapat várakozott a vonatra, a ki csak az időközben megnyílt bazárban elfoglalva nem volt, kijött, hogy láthassa azt a három nemeslelkű apostolt, a kik a jótékony és magyar kultúra igéit hirdetni jöttek közibünk.

Az éljen rivalgás elhangzása után J. A. Blonszky Miklósné üdvözölte a pancsovai nők nevében a vonaton leszálló művészeket, s a lelkes kis beszédre Jászai Mari pár köszönő szót rebegett, kezét fogva a jelenlévő hölgyekkel. Majd Nádor Béla a református egyház főgondnoka az egyház nevében mondott pár üdvözlő szót, mire Polonyi Elemér válaszlát nyájas szavakkal. A két művésznőnek Jászai Marinak és Zilahiné Singhoffer Vilmának díszes eszket nyújtottak át, míg Polonyi Elemérnek keblére Lestyánszky Jánosné egy szál virágot tűzött. Ezután a bemutatkozások megtörténtével megkezdődött a bevonulás.

Díszes és hosszú kocsisor kísérte a városon keresztül a vendégeket, kik mindannyian házigazdáik jobbán kocsiztak lakásukra. Az utcásarkokon összeverődött egy-egy csoport a bevonuló művészeket éljenzéssel, kalaplevéve üdvözölte. Daczára az óriási kimerültségnek mely az éjszakai utazásból fennmaradt Jászai Mari pár perczre még utközben felnézett a bazárba a hol kitörő éljenzéssel fogadták, a hölgyek pedig virágokkal és egyéb ajándékokkal kedveskedtek neki. Távozásakor újból felhangzott az éljen riadal, mely még az utcán is kísérte a nagyasszonyt.

Elérkezett azután nemsokára az esteli 8 óra. Soha nem látott számban foglalta el a közönség a „Trombitás” szálloda nagy termét, a melynek minden zugát székekkel tömte meg a rendezőség, hogy az óriási számban megjelent közönséget elhelyezhesse, s mégis sokakkal megtörtént, hogy a tulzsufoltság miatt be nem juthattak. És ez a nagyszámu szorongó közönség a nagy hőség daczára is három órán keresztül egy mocczanással, a legkisebb neszszel sem zavarta a művészek előadását, vissza fojtott lélegzettel, áhítattal hallgatta azt, hogy azután olykor-olykor harsogó viharos éljenzésben és szünni nem akaró tapsban adjon kifejezést elragadtatásának.

Elsőnek Polonyi Elemér ez a rokonszenves megjelenésű és nagy művészetű zongoravirtuoz lépett a színpadra, megjelenését óriási tapsvihár és éljenzés követte, a mi megújult második föllépte

alkalmával is. Előadásainak bevégezte után pedig többször kénytelen volt a színpadon megjelenni, engedve a közönség hívogató éljenzésének és tapsainak.

Jászai Mari mindjárt Polonyi után lépett a színpadra. Azt a lelkesedést, azt a felzúgó éljenzést, az elragadtatásnak azt a határtalan megnyilatkozását, a mely o perczben a nagy teremben kitört, leírni nem lehet, azt látni és hallani kellett. Remek, értékes toilletben lépett a nagy művésznő a közönség elé, s a lelkes óvációk elhangzása után néma esendben a közönség feszült figyelmé középette kezdte el műsorát szavalni, melynek minden darabját megújult éljenzéssel és tapsviharral kísérte a hallgatóság. Mindkét föllépte alkalmával újra és újra a lámpák elé hívta az örömeiben és elragadtatásában tomboló közönség a nagy művésznőt, ki azután utolsó megjelenésekor pár szóval megköszönve a szívélyes fogadtatást s búcsút is vett a közönségtől.

Előadás közben nyílt színpadon a pancsovai nők ajándékát egy remek himnuszú kézi munkával díszített virágkosarat (rózsákkal tele) — P. o. z. n. a. J. o. l. a. n. adta át a nagyasszonynak szép beszéd kíséretében, mire Jászai a lelkesült szónoknőt összevissza esékolgatta.

Harmadiknak egy bájos kis asszonyka a kedves Zilahiné Singhoffer Vilma lépett a lámpák elé, a kit hasonlókép riadó taps és éljen fogadott ezzel akarván kifejezni a közönség háláját a bájos művésznő iránt, ki az utolsó perczben vállalkozott megtenni a pancsovai utat. Mikor aztán azt a remek tiszta és hajlékony hangot és a művészi előadást meghallotta a hallgatóság akkor tört ki igazán a tetszés nyilvánításnak leirhatatlan rivalgása. Mindegyik énekszámot meg kellett többször is toldania egy-egy kedves dalocskával és azonfelül még néhányszor a lámpák elé hívta a kitünő énekesnőt a magával ragadott közönség. Őt is meglepték a pancsovai nők a Jászai-hoz hasonló emléktárggyal, melyet Romanecz Erzsike nyújtott át neki ügyes beszéd kíséretében.

Következnék, hogy egyenként részletesen szóljunk a műsor egyes darabjairól. És most látjuk, hogy arról az előadásról, mely oly sok műélvezetet nyújtott nekünk, nem tudunk mit írni, nem tudunk, mert erőtlene vagyunk. Hát ugyan tudnánk-e mi valami újat mondani Jászai művészetéről? Tudnók-e kellőképen méltatni azt a remek alkotást, a melyet egy-egy darabjának az előadásával produkált? Nem elegendő azt megemlítenünk, hogy az „Ezer tavasz” „Pázmán lovag” „Walesi bárdok” „Három a daru” azután „Ágota kisasszony” „Szent Péter és a hegedős” és végül mindenek fölött „Simon Judit” című költemények remekebb, művésziesebb előadásban még nem kerültek de nem is kerülhetnek közönség elé, mint a hogyan azokat vasárnap este a nagy tragika előttünk elszavalta. A lelkesedés, a tetszészaj, a szemekben csillogó könnyek s a szünni nem akaró taps és éljenzés méltóbb kritikája s jutalma volt Jászai művészetének mint bárminő hírlapi elismerés.

Ugy vagyunk a Zilahiné énekszámával is; nem tudunk mást mondani elragadtatásunkban a nagyszerű ének-és előadásról, mint hogy hallani szeretnők mindig, folytonosan, sokszor — nagyon sok-

szor... Tanháuserből Erzsébet belépő áriáját Castaldon Musica proibita-ját, Marcelló ábrándos népdalát „Au claire de la lune” és még sok más olasz dalt gyönyörű hangjával oly szép nemes előadással énekelte Zilahiné, mely elbűvölte az egész közönséget. S ha mind ehhez vesszük a jeles művész bájos, üde s szeretetreméltó megjelenését elképzelhetjük, azt az óriási hatást, mit a fiatal énekesnő föllépése előidézt.

Polonyi Elemér Schumann és Liszt szerzeményeiből játszott egy-egy darabot azon kiváló technikával és előadásban, a mely az ő rég ősmert tulajdona. A fiatal művész rendkívüli újtechnikájáról nem is szólva, különösen ki kell emelnünk szépen kikerekített trillerjeit és gyönyörű billentyűverését. A ki Polonyi Elemért csak egyszer is hallotta, csodálkozni kellett azon, mennyire bele mélyedt a szerző felfogásába s mennyire híven tudja visszaadni a szerző gondolatvilágát, a nélkül különösen egy Schumann-t játszani sem lehet. Zilahiné énekszámait, Polonyi discretén és pontosan kísérté.

Kiegészítő részeképen és méltó keretül szolgált a három jeles művész előadásához Jókai Mórnak egy, erre az alkalomra írt lelkesítő szövege, melyből a költek királya nemes lelkületének tanujelét hallottuk megnyilatkozni. Fa István ref. lelkész átértett, szép előadásában jutott a felolvasás a közönség elé. Szabolcskának két szép költeménye, különösen a királynék halálára írt vers, meghatotta s föllelkesítette a hallgatóságot Molnár Józsefnek ismeretes szép előadásában.

A budapesti művészeket Jászai Mari lakásán üdvözölni akarták a „Társaskör” a „Gromon D. magyar nyelvtérjesztő egyesület” és a sajtó küldöttségei, azonban az ut fáradalmi és az idő rövidsége miatt a tisztelgés Jászai kívánóságára elmaradt, azonban a pancsovai leányok küldöttsége Zilahinét felkeresvén a többi küldöttségek üdvözlését is kifejezésre jutatta.

A budapesti vendégek hétfőn reggel utaztak vissza N.-Becske felé; a vonatnál az egyház és a rendezőbizottság férfi és női tagjai vettek búcsút a művészektől a hol Fa István lelkész fejezte ki az egyház köszönetét.

Jellemző Jászai Mari nemes szívére, hogy költségkímélésből nem fogadta el a rendelkezésére bocsájtott kocsikat, hanem gyalog ment este a lakására, valamint a távoli eső vasuti állomáshoz.

... Így folyt le az ünnepély, a minőt még Pancsova város és vidéke soha nem látott; a hála, az öröm s a büszkeség érzésével gondol a nagylelkű jeles művészekre mindenki. Hogy milyen benyomással távoztak körünkől a vendégek, azt lapunk más helyén magának Jászai Marinak egy fővárosi lapból átvett remek közleményéből olvashatjuk, a melyre csak azzal az örömkiallással válaszolhatunk:

A viszontlátásra!

H I R E K.

— **Személyi hir.** Rónay Jenő főispán, ki vasárnap óta időzött városunkban, szerdán délután visszautazott Nagy-Becskekre.

— **A réformátusok bazárja.** A november 6-iki bazárról a részletes tudósítást, helyszüke miatt, csak a jövő számban hozhatjuk.

— **A Torontálmezei segédjegyzők figyelmébe.** Torontál vármegye alispánja a következő figyelmet adta ki: A községi és körjegyzők nyugdíjintézetét választmányának 1. j. ny. 38353/898. számú határozata értelmében a segédjegyző pályán eitöltött és az alapszabályok 10 §-a értelmében beszámítani kért évek után megállapított összegek befizetési határidejéül az eddigi határozatok ide vonatkozó részének módosításával — mint végső határidő 1898. évi december hó 31-ik napja állapított meg oly figyelmeztetéssel, hogy azon községi, kör- és segédjegyzők, a kik beszámítani kért éveik után a részükre kiadott határozatban kitüntetett összeget ezen határidőig a község és körjegyzők nyugdíjintézetét pénztárába hiánytalanul be nem fizetik, a nekik adott kedvezménytől elesnek s nyu. díjjogosultságuk újból fog megállapítani. Felhívom ennélfogva Czimet, hogy saját, jól felfogott érdekében erre figyelemmel legyen. Egyben tudatom Czimmel, hogy ez irányban további halasztás, vagy részletfizetési kedvezmény iránt hoztam egyáltalán ne forduljanak, mert kérelmüket az alapszabályokba ütköző tárgyalás alá nem bocsájtom.

— **Gondatlanság a Temesszabályozásnál.** A Temes szabályozási munkálataknál a nyár folyamán egy családapa életét vesztette. Az eset akkor közbeszéd tárgyát képezte, de tudunkkal nem igen kutatták, kit terhel a felelőség a szerencsétlenségért, melynek folytán egy sok tagu család elvesztette kenyérkeresőjét. Tegnapelőtt újabb emberélete forgott veszélyben és hogy nagyobb baj nem esett az csak a gondviselésnek, nem pedig a vállalati művezető lelkiismeretes gondosságának köszönhető. A betonfalnak a kotrógéppel kiemelt anyagát ugyanis egy tutajra helyezve szállítják a partra. Ez a tutaj azonban részint azért, mert a legkezdtelegesebben és legnagyobb felületességgel volt összerakolva, részint pedig azért mert minden száka kértelen nélkül lett megterhelve, lassan-lassan elmerülni kezdett, mit a rajta dolgozó négy munkás nem vehetett észre, de annál jobban láthatta azt a vállalati mérnök, ki egészen közelről figyelt a munkára. Az elmerülő félben levő utaj szétbomlott és az egyik munkás a vonszok közé a vízbe esett. Ezer szerencse, hogy a tutaj egymásra toroyosuló gerendái esésekkéi agyon nem nyomták. A többi munkások gyorsaságuknak köszönhetőek, hogy nagyobb bajtól megmenekültek. Felhívjuk a közbiztonsági hatóság figyelmét az ezen munkálataknál előforduló felületességekre, mert ha pl. egy egyszerű építő állvány felületes összeállításáért felelősségre vonható a pallér, miért ne lehetne egy mérnök által vezetett munkáknál előfordult gondatlanságnak is utána járni.

— **Baleset.** A helybeli ügyvédi kar egyik tekintélyes tagját dr. Scsitinszky Adolfot a napokban oly baleset érte, mely könnyen végzetessé válhatott volna. Töltény készítés közben az egyik patron szétrobbant mely alkalommal könyű sérülést szenvedett. Mint örömmel halljuk, a sérülésnek semmi komolyabb következménye nem lesz.

— **Bírói kinevezés.** Kinaszevics Béla alibunári járásbírói albirót — ki a pancsovai kir. törvényszéknél is mint albirót működött, — ő Felsége a fehértemplomi törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— **Szép lakodalm.** Torontál-Vásárhely egyik köztisztelőben álló polgárának id. Szent Andrásnak családjában nagy vigaság volt szerdán. Ugyanis akkor esküdtött fia örök hűséget a falu egyik deli legénye Jóó Erzsébetnek a falu egyik legszebb leányának. A nagyszámu rokonságon kívül a község intelligenciája és több pancsovai ur is résztvett a szép családi ünnepélyen. A házigazda ismeretes magyar vendégszeretete a legjobb kedélyhangulatban tartotta együtt a vendégeket a reggeli órákig.

— **Utószemlék.** A fölleüőrzési szemléstől elmaradt közös hadseregbeli legények részére f. hó 14-én Nagy-Becskeken, a honvédségi legénység részére, pedig november hó 15-én Verseczen tartatnak meg az utószemlék. A jelentkezés mindkét helyen az illető parancsnokságnál reggeli 8 órakor történik.

— **Áldozatkész községek.** A torontáli helyi érdekü vasúthálózat gyors kiépítésének egyik segédeszköze a községek áldozatkészége. Hogy minden befolyásolástól menten hozatnak

ezen áldozatok nem merjük sem állítani sem tagadni, csak tény az, hogy egyes községek vagyoni állapotjukhoz semmi arányban sem álló hozzájárulásokat szavaznak meg. Hogy mennyire igaz ezen állításunk mutatja Torontálmegeye f. hó 14-én tartandó rendkívüli közgyűlésének tárgysorozata, melyen az Alibunár-Számosi vonalszakasz építésére megszavazott hozzájárulási összegek előteremtésére vonatkozó községi képviselőtestületi határozatok is állanak. Ezen néhány kilométernyi vonal létesítéséhez Alibunár 100 ezer frtot, Kevi-Szöllő 120 ezer frtot, Ilánesa 80 ezer frtot, Ferdinándfalva 40 ezer frtot, Dobricza 70 ezer frtot, és Számos 80 ezer frtot, tehát a hat község 490.000 forintot szavazott meg. — Vajjon fog-e a közgyűlés a községeknek nehezségeket támasztani mint példának okáért annak idején Réva-Ujfalva községének a pancsova-petrovoszellői vasut részére megszavazott kölcsön felvétele alkalmával? És vajjon mennyivel szabad majd a Pancsovától-Perlaszig tervezett vasut mentén fekvő érdekelt községeknek hozzájárulniok ezen vasut létesítéséhez?

— **Párbaj Nagy-Becskeken.** N.-Becskekről írják lapunknak, hogy dr. Pollák Gyula és Rónay Ödön kardpárbajt vívtak melynél dr. Pollák arczán megsérült. A párbaj oka heves összeszólalkozás volt.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedül tárgya a Temes-szabályozás vállalkozójával kötendő barátságos egyezség volt. A különben élénk és személyes ügyekbeni felszólásra is okot adott tanácskozássra még visszatérünk.

— **Uj vasut-vonalok megnyitása.** A torontáli h. é. vasutak az alibunár-szécsányi és antalfalva-számosi vonalok műtan-rendőri bejárását november 19-ére kérték. A kereskedelemügyi miniszter határozata még ismeretlen.

— **Rendőrségünk fogása.** A modern rabszolgakereskedés egyik veszedelmes ügynöke rendőrségünk hálózába került. Abban a pillanatban tartóztatták le őzt. Zelnik Katalin budapesti illetőségi asszonyt, midőn egy Hóboth Roza nevű leánnyal a helyi hajóval Belgrádba akart vitorlázni. A rendőrségre kigérve az asszony mindent tagadott, de Svoboda Sándor rendőrtisztviselő ügyes kereszt-kérdései törbe csalták, mire a leánnyal egybehangozón vallotta, hogy a leányt egy belgrádi roshírű házba akarta eladni. Megjegyezendő, hogy a leány nevére szabályszerűen kiállított külföldi utlevél tegnapelőttől van kelteve.

— **Gyilkosság Tor. Vásárhelyen.** Rémes eset tartja igazatosságban Tor-Vásárhely község lakóit, ugyanis tegnapelőtt este Kovács Tamás odaváló földműves valami fölött elkeresedve, leitta magát a Wolf-féle korcsmában s az oda beverődő három krassómegeyi gyümmöcsárusba belekötött, azokat minden ok nélkül ütlegelni kezdte, miközben egy szekérlőcseszel az egyiket úgy fejbe vágta, hogy az szörnyet halt, a másik kettő pedig veszélyes sérüléseket szenvedett. Maga Kovács is kapott a fejére egy ütést, a mibe aligha bele nem hal. Alig bírták megfékezni az oda hívott örök a megvadult embert. Az elhalt gyümmöcsárust a lakosság nagy részvéte mellett, közadakozásból temették el, a törvényszéki boncolás megejtése után. A gyilkost, ha jobbra fordul állapota, szállítják a börtönbe.

— **A fogyasztási adók bérbeadása.** A bor-ital és huszfogyasztási adó bérbevétele tárgyában folytatott tárgyalások eredménye, hogy a város hajlandónak nyilatkozott ezen fogyasztási adókat az 1899 évre 32,000 frttal bérbe venni.

— **Az újságírók sorsjátéka.** Iránt a magyar társadalom összes rétegeiben a legmelegebb érdeklődés és rokonszeny nyilvánul. Testületek és intézetek, méltányolva az újságírói sorsjáték czéljának egyfelől humanitarius, másfelől kulturcélú és mindenképen nemzeti természetét, a legszíveseb joindulattal támogatják az annak megvalósítására irányozott törekvéseket. Valóban példátlan ez a jelenség a sorsjáték terén. A magyar katolikus főpapság magatartása igazán jellemző arra a felfogásra, mely az újságírói sorsjáték dolgában uralkodik. Ujabbán dr. Schlauch nagyváradi biboros páspök 300 drb. sorsjegyért 150 frtot, Samassa egri érsek hasonlóképpen 300 drb. sorsjegyért

150 frtot, Hornig veszprémi püspök 200 drb sorsjegyért 100 frtot küldött be a sorsjáték kezelőségének. Az újságírói sorsjáték különben oly kiváló nyeresemény-kilátásokat nyújt, melyek ezt a sorsjátékot páratlanná teszik. Tekintettel arra, hogy egy 50 kros sorsjeggyel hat húzáson lehel játszani, egy húzáson való részvétel körülbelül csak 8 krba kerül. Ezzel szemben áll az, hogy ugyanazzal az egy sorsjeggyel olyan hat nyereseményre van kilátás melynek összege nem kevesebb mint 200.000 korona. Így tehát a sorsjátékkal összefüzdő nemes cél előmozdítása mellett azok, a kik sorsjegyeket vásárolnak a gyakorlati sikerek számára is szerfölött kecsesítő kilátásokat szereznek meg. A sorsjáték kezelősége, mely eddig csak intézetek és testületek számára küldötte meg a sorsjegyeket, most az ország kiváló magánosainak is megkönnyíti a sorsjegyek megszerzését az által, hogy nekik ezeket megküldi. Remélhető, hogy az a példa, melyet eddig az intézetek és testületek, meg a nagylelkű magyar katolikus főpapok nyújtottak, követőkre talál a magánosoknál is, és ezek is hozzájárulnak ahhoz, hogy az újságírói sorsjáték humanus és egyuttal hazafias célja megvalósítható legyen. Ez kívánatos is. E végből óhajtanó, hogy azok, kik a sorsjáték kezelőségétől a küldendő 10 drb. sorsjegyet megkapják, ezeket megtartsák és az érték járó összegét a sorsjáték kezelőségének (Budapest, VI., Kossuth Lajos-utca 1. sz. a.) mielőbb megküldjék.

— A palaczkok és poharak mértékhatóságának vizsgálata. A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek augusztus hóban kelt 3148. sz. rendeletével a kocsmákban és vendéglőkben kimerésre és mérték gyanánt használt poharak és palaczkok újabb mértékhatóságát rendelkezte el. Ezen rendelet értelmében a koronabélyeggel hitelesített üvegedény szája és a mérték jelzés vonása közötti távolság maximuma legfeljebb akkorán szabad lenni, hogy ezen térben 0.07 l.-nél több ne férhessen el. Kivételt képeznek a szabály alul a termelők részéről bedugaszolt; lepecsételt, illetőleg egyéb alkalmas módon maradólag elzárt állapotban forgalomba hozott finom borral töltött palaczkok, valamint az ivópoharak, melyek palaczkok mellé (service) adatnak. Ezen rendelet 1899. évi január 1-én lép életbe. Az ellene vétők kihágást követnek el és szigorúan büntetendők.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Nyilt-tér. *)

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen-Aiso-Auszria, a köszvény és csusz elleni vértisztító-feltalálójának vértisztító hatású köszvény és csusz ellen.

Midőn jelen sorokkal a nyilvánosság elé lépek ezt azért teszem, mert kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben, köszönetemet nyilvánítani azon szolgálataért, melyet az általa feltalált vértisztító-ten fájdalom köszvény bántalmáimnál tett, és hogy mások figyelmét is felhívjam ezen kintő teára, kik ezen fájdalom betegségben szenvednek. Nem vagyok képes azon kínzó fájdalmakat leírni, melyek 3 éven át gyötörték tagjaimat, ha időváltozás állt be, és melyektől semmiféle gyógyszer, sem pedig a Bécs melletti Baden kenes fürdői nem szabadíthattak meg. Álmatlanul hevertem ágyamban éjjeleken át, étvágyam napról-napra fogyott, testi erőm egészen elhagyott. A fenti teának 4 heti élvezete után a fájdalomtól nemcsak hogy egészen megszabadultam, hanem most már, miután 6 hét óta nem iszom teát, egészségi állapotom teljesen helyreállt. Meg vagyok róla győződve, hogy mindenké, ki hasonló betegség ellen ezen teában keresi gyógyulását, áldani fogja mint én, annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat.

Kiváló tisztelettel
Butschin-Streitfeld grófné,
alezredes neje.

Kapható minden gyógyszerertárban.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

1317 sz.

kir. végrh. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. törvényszék 1898 évi 2110 számú végzése következtében Kiss Mór ügyvéd által képviselt Sessler József javára Kralics Rudolf és Band Vince ellen 300 frt s jár. erejéig 1898 évi augusztus hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1039 frtra becsült lovak, kocsik, zab, buza, tehének és szérostábol álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíró V. 384/3 1898 sz. végzése folytán 144 frt 98 kr, hátr. tőkekövetelés, ennek 1898 évi október hó 3 napjától járó 6% kamatai, bíróság már megállapított és 2 frt 20 kr. árverés kifizetési költségek erejéig Almáson adesos lakásán leendő eszközésére 1898. évi november hó 12. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1898. évi október hó 27. napján.

Bossán, kir. bírósági végrehajtó.

40795 sz.

tkv. 1898.

II. Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi batóság az előterjesztett kérelem folytán Torontál megye árvaszéke javára 250 frt tőke, 51 frt 50 kr. lejárt és ennek 1797. évi január hó 1-től járó 8% kamata 18 frt 95 kr. jelenlegi 18 frt 95 kr. oktási 9 frt, jelenlegi még felmerülő költség kiegészése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. §a 185. §-a alapján s 146. §-a értelmében Bozsika Adám czorai lakos ellen az Ozora községben fekvő és az ozorai 1844 sz. tjkvben foglalt 2 dűlő 102 hrsz. 1 hold 400□-ól II. oszt. szántóra 91 frt. 3 dűlő 102 hrsz. 1 hold 400□-ól II. oszt. szántóra 80 frt. 185 hrsz. 200□-ól szőlőre 48 frt. 66 hrsz. 1 hold 400□-ól kaszalóra 89 frt. 375□-ól ház helyre 138 frt becsárban az árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Ozora községében 1898. évi december hó 10-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő s Ozora községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 9 frt 10 kr., 8 frt, 4 frt 80 kr., 89 frt, 138 frt, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. évi október hó 7-én.

Jankó, kir. törv. bíró.

Húzás már 1899. évi január hó 4-én

Sorsjegyeket ajánl:

Pancsovai Népbank,

Jovanovics György Z.